Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/1698

13.7.2026

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2026/1698

z dne 10. julija 2026

o nujni finančni podpori v kmetijskih sektorjih na Hrvaškem, Cipru, Portugalskem, v Romuniji in Sloveniji, ki so jih prizadele slabe vremenske razmere in naravne nesreče, v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 221(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Spomladi in poleti 2025 je Hrvaško prizadelo več slabih vremenskih razmer. Rastna sezona se je začela z dvema obdobjema velikega mraza sredi marca in v začetku aprila, ki ju je spremljala zmrzal. V istem obdobju sta na donose nekaterih kmetijskih rastlin vplivali tudi presežna količina padavin in suša. Skupni učinek teh težav je povzročil znatno škodo pri proizvodnji sliv, lešnikov, vinogradniški proizvodnji, proizvodnji lucerne in sladkorne pese.

(2) Ciper je v poletnih mesecih leta 2025 prizadela huda suša, ki sta jo povzročila pomanjkanje padavin in izjemna vročina. Pomanjkanje padavin je bilo opazno že od maja. Daljša suša je imela nepopravljive posledice za več kmetijskih sektorjev in rastlin, kar je povzročilo znatno zmanjšanje proizvodnje agrumov, banan, fig, granatnih jabolk, opuncij, vinogradniške proizvodnje, proizvodnje oljčnega olja in namiznih oljk, žit, krme ter čebelarskih proizvodov. Povzročila je tudi znatno povečanje stroškov krme za govedo, ovce in koze.

(3) Portugalsko je januarja in februarja 2026 prizadelo neurje Kristin. Zelo močno deževje, močni vetrovi in visoki valovi so povzročili poplave in hude incidente, povezane z vremenom, ki so uničili kmetijska zemljišča in infrastrukturo. Neurje je povzročilo znatne izgube na področju kmetijske proizvodnje. Obsežne posledice nevihte so vplivale na kmetijsko proizvodnjo poljščin, oljčnega olja in namiznih oljk, sadja in zelenjave, vinski sektor in živinorejski sektor.

(4) V poletnih mesecih leta 2025 so Romunijo prizadele zelo slabe vremenske razmere. Romunija je utrpela hudo sušo, ki se je začela junija in nadaljevala do avgusta, s ponavljajočimi se vročinskimi valovi. Do tega zelo vročega in suhega vremena je prišlo v obdobju polne rasti kmetijskih rastlin, kar je povzročilo znatno škodo na koruzi in sončnicah.

(5) Slovenijo sta spomladi 2025, in sicer marca in aprila, prizadeli hladni obdobji, pri čemer so bile temperature na več lokacijah pod ravnjo zmrzovanja. Skupni učinek teh dveh zmrzali na začetku rastne dobe je povzročil znatno škodo pri proizvodnji jabolk.

(6) Velika škoda, ki so jo slabe vremenske razmere in naravne nesreče povzročile na področju kmetijstva, in posledična izguba dohodka prizadetih proizvajalcev na Hrvaškem, Cipru, Portugalskem, v Romuniji in Sloveniji ogrožata ekonomsko uspešnost kmetijskih gospodarstev v teh državah članicah.

([1]) Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj).

(7) Zato bi bilo treba sprejeti izredni ukrep za reševanje specifičnih problemov zaradi slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč na Hrvaškem, Cipru, Portugalskem, v Romuniji in Sloveniji.

(8) Velika škoda in premoženjske izgube, ki so jih zaradi slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč utrpeli kmetijski proizvajalci, so specifičen problem v smislu člena 221 Uredbe (EU) št. 1308/2013, ki ga ni mogoče pravočasno odpraviti z ukrepi iz členov 219 ali 220 navedene uredbe. Razmere niso posebej povezane z edinstvenimi motnjami na trgu ali njihovo nevarnostjo. Poleg tega te razmere ne zahtevajo ukrepov za boj proti širitvi bolezni živali ali izgubi zaupanja potrošnikov zaradi tveganj za zdravje ljudi, živali ali rastlin.

(9) Znesek, ki bo na voljo Hrvaški, Cipru, Portugalski, Romuniji in Sloveniji, bi bilo treba določiti tako, da se upoštevata zlasti vsakokratna teža teh držav članic v kmetijskem sektorju Unije na podlagi neto zgornjih meja za neposredna plačila iz Priloge V k Uredbi (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) ter vpliv slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč nanje.

(10) Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija bi morali nujno finančno podporo razdeliti po najučinkovitejših kanalih na podlagi objektivnih, pravičnih in nediskriminatornih meril, pri katerih se upoštevata obseg težav in dejanska gospodarska škoda, s katerimi se spoprijemajo prizadeti kmetje, kot je na primer minimalni odstotek izgub pri proizvodnji v upravičenem sektorju ali za upravičene kmetijske rastline. Zagotoviti bi morali, da so prizadeti kmetje končni upravičenci nujne finančne podpore, in preprečiti kakršno koli izkrivljanje trga ali konkurence.

(11) Glede na to, da bi se z zneskom, dodeljenim Hrvaški, Cipru, Portugalski, Romuniji in Sloveniji, rešil samo del gospodarskih težav, s katerimi se srečujejo prizadeti kmetje, bi bilo treba Hrvaški, Cipru, Portugalski, Romuniji in Sloveniji dovoliti, da navedenim kmetom dodelijo dodatno nacionalno podporo pod pogoji, ki jih določa ta uredba.

(12) Da bi Hrvaški, Cipru, Portugalski, Romuniji in Sloveniji omogočili prožnost pri razdeljevanju nujne finančne podpore Unije, tako da bi se upoštevale okoliščine prizadetih kmetov, bi jim bilo treba dovoliti, da to nujno finančno podporo kumulirajo z drugimi podporami, financiranimi iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ne da bi prizadeti kmetje prejeli prekomerna nadomestila.

(13) Da bi se izognili prekomernim nadomestilom, bi morali Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija upoštevati podporo, dodeljeno iz drugih nacionalnih instrumentov podpore ali instrumentov podpore Unije ali zasebnih zavarovalnih shem v odziv na utrpljeno premoženjsko izgubo.

(14) Ker je nujna finančna podpora Unije določena v eurih, je zaradi zagotavljanja enotne in hkratne uporabe treba določiti datum za pretvorbo zneska, dodeljenega državi članici, ki ni sprejela eura, v njeno nacionalno valuto, kot velja za Romunijo. Ker ta uredba ne določa roka za vložitev vlog za nujno finančno podporo, je primerno, da se za namene člena 30(3) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/127 ([3]) datum začetka veljavnosti te uredbe šteje za operativni dogodek za menjalni tečaj za zneske iz te uredbe.

([2]) Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/127 z dne 7. decembra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta s pravili o plačilnih agencijah in drugih organih, finančnem upravljanju, potrditvi obračunov, varščinah in uporabi eura (UL L 20, 31.1.2022, str. 95; ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(15) Da bi bil ta izredni ukrep učinkovit, bi morali upravičenci hitro prejeti nujno finančno podporo. Poleg tega bi bilo treba zagotoviti pravočasno spremljanje proračuna Unije, sprotno nadaljnje ukrepanje in učinkovito uporabo kmetijske rezerve, da bi se čim bolj povečala njena razpoložljivost in zmogljivost za hiter odziv na nastajajoče krize. Zato je primerno določiti datum za upravičenost, do katerega bi morale države članice to podporo izplačati upravičencem. Vsa plačila, izvršena po navedenem datumu, bi se morala šteti za neupravičena do sredstev Unije.

(16) Unija bi morala zato financirati odhodke, ki jih imajo Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija pri tem izrednem ukrepu, le kadar se takšni odhodki izvršijo do datuma za upravičenost odhodkov. Zato bi bilo treba nujno finančno podporo Unije izplačati do 28. februarja 2027.

(17) Ker plačila, izvedena po 28. februarju 2027, ne smejo veljati za upravičena, se člen 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/127, ki določa sorazmerno zmanjšanje mesečnih plačil, izvršenih po roku, ne uporablja.

(18) Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija bi morali Komisiji sporočiti podrobne informacije o izvajanju te uredbe, zlasti opis ukrepov, merila, ki se uporabljajo za določitev upravičenih kmetijskih sektorjev in rastlin, ter prizadeta geografska območja, da se Komisiji omogoči spremljanje učinkovitosti ukrepa, uvedenega s to uredbo.

(19) Da bi kmetje nujno finančno podporo prejeli čim prej, bi morali Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija to uredbo začeti izvajati takoj. Zato bi morala ta uredba začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

(20) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za skupno ureditev kmetijskih trgov –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Nujna finančna podpora Unije v skupnem znesku 56 600 000 EUR se da na voljo Hrvaški, Cipru, Portugalski, Romuniji in Sloveniji za izredno podporo kmetom pod pogoji iz te uredbe.

2. Odhodki Unije, nastali v skladu s to uredbo, ne presegajo skupnega zneska:

(a) 4 400 000 EUR za Hrvaško;

(b) 4 600 000 EUR za Ciper;

(c) 30 000 000 EUR za Portugalsko;

(d) 14 800 000 EUR za Romunijo;

(e) 2 800 000 EUR za Slovenijo.

3. Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija uporabijo zneske iz odstavka 2 za ukrepe, katerih namen je najbolj prizadetim kmetom nadomestiti gospodarske izgube, ki so posledica slabih vremenskih razmer in naravnih nesreč v letih 2025 in 2026 ter vplivajo na sposobnost preživetja njihovih kmetij.

Do nujne finančne podpore Unije so upravičene naslednje kmetijske rastline ali sektorji:

(a) na Hrvaškem: slive, lešniki, vinogradi, lucerna in sladkorna pesa;

(b) na Cipru: agrumi, banane, fige, granatna jabolka, opuncije, vinogradi, oljčno olje in namizne oljke, žita, krmne rastline, čebelarstvo, govedo, ovce in koze;

(c) na Portugalskem: poljščine, oljčno olje in namizne oljke, sadje in zelenjava, vinski sektor in živinorejski sektor;

(d) v Romuniji: sončnice in koruza;

(e) v Sloveniji: jabolka.

4. Ukrepi iz odstavka 3 se izvajajo po objektivnih in nediskriminatornih merilih, ki upoštevajo dejansko premoženjsko izgubo prizadetih kmetov. Narava ukrepov je taka, da zadevna plačila ne povzročajo izkrivljanja trga ali konkurence.

5. Nujna finančna podpora, zagotovljena v skladu s to uredbo, je omejena na nadomestilo kmetom za izgubo dohodka, ki je neposredna posledica škode v upravičenih sektorjih in pri proizvodnji kmetijskih rastlin. Nobena druga gospodarska izguba ni upravičena do podpore na podlagi te uredbe.

6. Če kmetje niso neposredni prejemniki nujne finančne podpore Unije, Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija zagotovijo, da se nanje v celoti prenesejo gospodarske koristi navedene podpore.

7. Odhodki iz odstavka 2, ki jih krijejo Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija pri plačilih za ukrepe iz odstavka 3, so upravičeni do nujne finančne podpore Unije le, če se navedena plačila izvršijo do 28 februarja 2027.

8. Za namene člena 30(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/127 je operativni dogodek za menjalni tečaj za zneske iz člena 1(2), točka (d), te uredbe datum začetka veljavnosti te uredbe.

9. Nujna finančna podpora Unije iz te uredbe se lahko kumulira z drugo podporo, financirano iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

10. Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija lahko za ukrepe, sprejete na podlagi odstavka 3, dodelijo dodatno nacionalno podporo v višini do največ 200 % zneska iz odstavka 2, in sicer na podlagi istih objektivnih in nediskriminatornih meril, pod pogojem, da plačila ne povzročajo izkrivljanja trga ali konkurence. Kmetijske rastline in sektorji, upravičeni do dodatne nacionalne podpore, so enaki tistim, ki so upravičeni do nujne finančne podpore Unije. Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija dodatno nacionalno podporo izplačajo do 30. aprila 2027.

11. Da bi se izognili prekomernim nadomestilom, Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija pri dodeljevanju podpore na podlagi te uredbe upoštevajo podporo iz drugih nacionalnih instrumentov podpore ali instrumentov podpore Unije ali zasebnih shem v odziv na zadevno premoženjsko izgubo.

Člen 2

1. Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija nemudoma, najpozneje pa do 31. oktobra 2026 Komisiji v zvezi z ukrepi iz člena 1(3) sporočijo:

(a) opis ukrepov, ki jih je treba sprejeti;

(b) merila, uporabljena za določitev upravičenih kmetijskih sektorjev in rastlin ter prizadetih geografskih območij;

(c) merila, uporabljena za določitev kmetov, upravičenih do nujne finančne podpore, in s tem povezane zneske;

(d) metode in postopke, uporabljene za razdeljevanje nujne finančne podpore Unije kmetom;

(e) načrtovani učinek ukrepov za nadomestilo kmetom za premoženjske izgube zaradi izgubljene proizvodnje;

(f) ukrepe za preverjanje, ali je načrtovani učinek ukrepov dosežen;

(g) ukrepe za preprečevanje izkrivljanja konkurence in prekomernih nadomestil;

(h) napoved plačil odhodkov Unije, razčlenjenih po mesecih do 28. februarja 2027;

(i) stopnjo dodatne nacionalne podpore, ki se dodeli v skladu s členom 1(9);

(j) ukrepe, sprejete za nadzor upravičenosti kmetov in zaščito finančnih interesov Unije.

2. Hrvaška, Ciper, Portugalska, Romunija in Slovenija najpozneje do 31. julija 2027 Komisiji sporočijo skupno višino zneskov, izplačanih na ukrep in po potrebi razčlenjenih po nujni finančni podpori Unije in dodatni nacionalni podpori, pa tudi število in vrsto upravičencev ter oceno učinkovitosti ukrepa.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN